

رشد ۳۳ درصدی صادرات کشاورزی

صادرات بخش کشاورزی طی یک سال گذشته ۳۳ درصد رشد یافت که نشان‌دهنده برنامه‌ریزی دولت چهاردهم و تلاش بی‌وقفه تولیدکنندگان، و صادرکنندگان این بخش است. به گزارش ایرنا، غلامرضا نوری قزلجه، وزیر جهاد کشاورزی، گفت: اگر مدیریت خوب صورت گیرد، می‌توانیم انتهای زنجیره دامداری کوچک را حتی در روستاهای کوچک ببینیم و همه تولیدات را به صادرات وصل کنیم. صادرات فناوری و رقابت می‌آورد، به بهره‌وری مفهوم می‌دهد، بازار را تنظیم می‌کند و ما را به بازارهای جهانی وصل می‌کند. وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به وجود بی‌انضباطی در بازارگاه نهاده‌های کشاورزی، بر لزوم ساماندهی این بازار تاکید و عنوان کرد: بازارگاه باید مانند بورس عمل کند اما در حال حاضر تولیدکننده از شرکت‌های واسطه خریداری می‌کند. او افزود: در مسیر حمایت از تولید و تولیدکننده راه مبارزه با هرگونه مفسده را در جهاد کشاورزی باز کردیم و هر مسیری که منابع کشور را به هدر می‌دهد را قرار است اصلاح کنیم.

وام ۱/۶ میلیارد دلاری روسیه

وزیر راه و شهرسازی از تعیین رقم وام ۱/۶ میلیارد دلاری روسیه برای پروژه راه‌آهن رشت-استارا خبر داد و گفت: این وام شامل ساخت ریل و ساخت ناوگان خواهد شد. به گزارش ایلنا، فرانزه صادق، درباره تامین مالی این پروژه از طریق روسیه و ابهامات برای ادامه همکاری با این کشور برای تامین مالی عنوان کرد: دو هفته گذشته با وزیر حمل و نقل این کشور جلسه‌ای داشتیم و در یک ماه آینده جلسه سه‌جانبه‌ای بین ایران، روسیه و آذربایجان برگزار خواهد شد و تا این لحظه پیگیری‌های طرف روس و آذری برای اجرای پروژه راه‌آهن رشت-استارا بسیار زیاد و مستمر است و با تمام موضوعاتی که در این چند ماه گذشته در منطقه رخ داد ذره‌ای از پیگیری‌ها کم نشده. او افزود: در طول سال گذشته توانستیم ۳۴ کیلومتر از اراضی را تملک و به روس‌ها تحویل دهیم و اعلام آمادگی کردیم که هر ماهیم که ظرف دو ماه آینده می‌توانیم نیمی از این مسیر را به طول ۸۰ کیلومتر را به شرکت روسی تحویل بدهیم.

پایین پیش‌رونا امیدکننده‌است

گزارش رئیس سازمان هواشناسی کشور از پایین پیش‌رونا امیدکننده است و پیش‌بینی‌ها حکایت از شرایط دشوار آبی دارد. به گزارش تسنیم، عباس علی‌آبادی وزیر نیرو گفت: برای زمستان بارش‌های نرمال پیش‌بینی شده، اما باید توجه کنیم که یک سال بارش نرمال هیچ‌گاه نمی‌تواند عقب‌ماندگی پنج سال خشک‌سالی را جبران کند. او با بیان اینکه ما نیازمند چند سال بارش فراتر از حد نرمال هستیم تا به شرایط گذشته بازگردیم، عنوان کرد: کشور آب ندارد و وضعیت از آنچه گفته می‌شود بسیار سخت‌تر است. علی‌آبادی با توضیح اینکه باید آماده شرایط سخت باشیم و مصرف آب را کم کنیم، تاکید کرد: مدیریت صحیح مصرف و بهینه‌سازی آن تنها راه عبور از بحران است. افزایش تولید نباید به افزایش مصرف منجر شود، بلکه باید همراه با رشد تولید ناخالص داخلی باشد تا شدت مصرف انرژی و آب کاهش یابد.

عکس: ایرنا

تغییر بازار کار با شغل‌های گیگ

یک اقتصاد ۲/۱۵ تریلیون دلاری تا سال ۲۰۲۳

کمکی و پاره وقتی استخدام می‌کنند که همگی می‌توانند بخشی از کار گیگ باشند. اقتصاد گیگ در سال ۲۰۲۰ افزایش قابل توجهی را در دنیا تجربه کرد. قرنطینه‌های کووید-۱۹ مردم را مجبور به کار از خانه و تکیه بیشتر بر خرید کالا و خدمات آنلاین کرد و این روندها پس از برداشته شدن محدودیت‌ها نیز ادامه یافت.

طبق گزارش Upwork، در سال ۲۰۲۳، نزدیک به ۶۴ میلیون آمریکایی، یعنی ۳۸ درصد از نیروی کار ایالات متحده، فریلنسر یا کارگر گیگ بودند. در سال ۲۰۲۵ این رقم به بیش از ۷۶/۴ میلیون نفر رسید.

امروزه اقتصاد گیگ رشد قابل توجهی را تجربه کرده است و پیش‌بینی می‌شود در دهه آینده ۱۶ درصد رشد داشته باشد. در سال ۲۰۲۴، بازار جهانی اقتصاد گیگ تقریباً ۵۵۶/۷ میلیارد دلار ارزش داشت و تخمین زده می‌شود که تا سال ۲۰۳۳ می‌تواند به رقم سرسام‌آور ۲/۱۵ تریلیون دلار برسد. با گسترش سریع اقتصاد گیگ، واضح است که این نوع اقتصاد دیگر فقط یک روند موقت نیست، بلکه در حال تبدیل شدن به بخشی دائمی از نیروی کار است.

در کشورهای غربی پلتفرم‌های دیجیتال مانند Uber، Lyft، DoorDash و Instacart ثبت‌نام برای کار گیگ را برای افراد آسان‌تر از همیشه کرده‌اند. به همین منوال پلتفرم‌های فریلنسری مانند Upwork و Fiverr به افراد خلاق اجازه می‌دهند تا از راه دور خدمات مورد نیاز مشتریان را ارائه دهند و با حداقل هزینه‌های راه‌اندازی یک کسب‌وکار به مشتریان در سراسر جهان دسترسی پیدا کنند.

به یک بیان، شغل‌های گیگ همچار جدید اقتصاد دنیا هستند. عدم قطعیت اقتصادی، اخراج‌ها، بدی‌ها و تمایل به استقلال مالی، بسیاری از کارمندان تمام‌وقت را وادار کرده است که در اوقات فراغت خود، پروژه‌های فریلنسری یا کارهای پاره‌وقت انجام دهند. چه تدریس خصوصی آنلاین باشد، چه فروش کالاهای صنایع دستی در پلتفرم‌های جهانی یا اداره رسانه‌های اجتماعی برای یک کسب‌وکار محلی یا اداره اینستاگرام یک بلاگر رسانه‌های اجتماعی، مشاغل جانبی و گیگ به راهی برای پر کردن شکاف بین درآمد و هزینه تبدیل شده‌اند.

و الگوهای نسلی متفاوتی هم در بین کارگران گیگ وجود دارد و نسل‌های جوان‌تر، محرک این تغییر هستند. به‌طوری‌که یک نظرسنجی از فریلنسرهای آمریکایی در سال ۲۰۲۳ نشان داد که ۴۵ درصد از نسل هزاره، در مقایسه با ۱۵ درصد از نسل Z و تنها ۹ درصد از نسل بیبی بومرها، فریلنسر بوده‌اند. نسل هزاره و نسل Z تمایل دارند آزادی و هدف را نسبت به برنامه‌های کاری سنتی ارجح بدانند. آنها بیشتر به دنبال جریان‌های درآمدی انعطاف‌پذیر و دنبال کردن پروژه‌های مورد علاقه خود هستند و ایده کار از هر مکانی عملاً برای آنها به یک عادت تبدیل شده است. یک مطالعه تحقیقاتی در موسسه پیونشان داد که تقریباً ۴۰ درصد از کارگران نسل Z در کارهای فریلنسری مشارکت دارند.

فناوری، کار فریلنسری را آسان‌تر و کارآمدتر می‌کند. ابزارهای هوش مصنوعی مانند ChatGPT، Canva، Asana و CoPilot به کارگران فریلنسری کمک می‌کنند تا کار خود را ساده‌تر کنند، وظایف روزمره را خودکار کنند و مشتریان

بیشتری را بپذیرند. این امر انواع جدیدی از نقش‌های فریلنسری را ایجاد کرده است، از مهندسی سریع گرفته تا مربیگری دیجیتال و کمک مجازی.

▼ اعداد و ارقام اقتصادی

برخی آمارها می‌گویند در ایران در حال حاضر نزدیک به ۹ میلیون نفر کاربر به عنوان راننده در پلتفرم‌های تاکسی اینترنتی حضور دارند که حدود ۵ میلیون نفر از آن‌ها فعالند. این آمار تنها مربوط به کسانی است که در بخش تاکسی‌های اینترنتی کار می‌کنند. البته پیشتر سردار سعید منتظرالمهدی گفته بود: «در حال حاضر بیش از ۱۵ میلیون راننده در بسترهای مختلف تاکسی‌های اینترنتی مشغول به کار هستند.»

گزارش «چکیده نتایج طرح آمارگیری نیروی کار» مرکز آمار ایران که مربوط به بهار ۱۴۰۴ است و در وبسایت این مرکز منتشر شده اعداد و ارقامی درباره کار گیگ یا فریلنسری منتشر نکرده است بلکه صرفاً سهم اشتغال ناقص را مطرح کرده که نشان می‌دهد ۶/۶ درصد جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بالاتر، اشتغال ناقص داشته‌اند. این شاخص در بین مردان بیشتر از زنان و در نقاط روستایی بیشتر از نقاط شهری بوده است. بر این اساس سهم اشتغال ناقص در بهار ۱۴۰۴ نسبت به فصل مشابه سال قبل ۱/۳ درصد کاهش پیدا کرده است. اشتغال ناقص در این گزارش شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سر کار یا غایب موقت از محل کار بوده و به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار یا ساعت کار بیشتر، قرار داشتن در فصل غیرکاری و... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند. این تعریف چندان با تعریف جهانی از کار گیگ مطابقت ندارد اما تعریف دیگری در این گزارش ثبت نشده است.

به هر حال امروزه حدود ۴۳۵ میلیون کارگر گیگ در سراسر جهان فعالیت می‌کنند که ۴/۴ درصد تا ۱۲/۵ درصد از کل نیروی کار را تشکیل می‌دهند. ایالات متحده ۷۶/۴ میلیون فریلنسر دارد. در سال ۲۰۲۳، ۴۸ درصد از نیروی کار جهانی خوداشتغال بودند. پیش‌بینی می‌شود که اقتصاد گیگ تا سال ۲۰۳۴ به ۲۱۷۸/۴ میلیارد دلار برسد.

در بین کشورهای دنیا هند با ۲۱ درصد نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) در رشد اقتصاد گیگ پیش‌شانز است. اما میانگین درآمد سالانه فریلنسرهای آمریکایی ۱۰۸۰۰۰ دلار در سال است. در برخی آمارها بر اساس «درآمد» کارگران فریلنسر به ترتیب در ایالات متحده، بریتانیا، آلمان، کانادا، اوکراین، فیلیپین، هند، برزیل و پاکستان بیشترین درآمد را دارند. اما از نظر تعداد به ترتیب ایالات متحده، برزیل، هند و پاکستان بیشترین تعداد فریلنسر را دارند. این امر کشور چین را در نظر نگرفته است اما در ادامه گزارش به‌طور کامل درباره اقتصاد گیگ در چین صحبت خواهیم کرد.

نشریه فوربز می‌نویسد انتظار می‌رود ارزش اقتصاد جهانی گیگ امسال از ۶۰۰ میلیارد دلار فراتر رود که بخشی از آن به دلیل رشد انفجاری پلتفرم‌های دیجیتال است. بر اساس همین گزارش نیروی کار مبتنی بر پلتفرم در سال ۲۰۲۴، ۵۵۶/۷ میلیارد دلار درآمد ایجاد کرده است و پیش‌بینی می‌شود از سال ۲۰۲۵ تا ۲۰۳۳ با نرخ رشد مرکب سالانه ۱۶/۱۸ درصد رشد کند.

و بر اساس گزارش نشریه گیگ اکونومی مارکت، اندازه بازار اقتصاد گیگ اروپا در سال ۲۰۲۵، ۱۴۵/۱۴۲۲۴ میلیارد دلار و اندازه بازار اقتصاد گیگ چین در سال ۲۰۲۵، ۱۷۱/۶۹۰۵۲ میلیارد دلار پیش‌بینی شده است. با وجود این رشد، بازار هنوز بسیار پراکنده است. پلتفرم‌های درجه یک بخش قابل توجهی از کل هزینه‌های اقتصاد گیگ را کنترل می‌کنند و صدها بازیگر منطقه‌ای کوچک‌تر به بازارهای خاص یا نیازهای محلی خدمات ارائه می‌دهند.

▼ آیا نظارتی هم بر این اقتصاد وجود دارد؟

جواب مثبت است اما کار سختی است. بر اساس گزارش فوربز، نهادهای نظارتی در سراسر جهان در حال حاضر از نظارت به مداخله روی آورده‌اند. دستورالعمل کار پلتفرم‌ها در اتحادیه اروپا که قرار است تا ۲ دسامبر ۲۰۲۶ اجرایی شود، تغییرات عمده‌ای را برای نیروی کار گیگ ایجاد می‌کند: از جمله فرض اشتغال، قوانین سختگیرانه‌تر در مورد مدیریت الگوریتمی و شفافیت داده‌ها.

در اوایل سال ۲۰۲۴، دولت بایرن قانون جدیدی را صادر کرد که تعریف پیمانکاران مستقل را محدودتر می‌کرد و هدف آن طبقه‌بندی مجدد کارگران گیگ بود بیشتر به عنوان کارمندان عادی. وضعیت در آمریکای لاتین نیز مشابه است. برزیل پیش از این حمایت‌های دولتی از کارگران گیگ را اعلام کرده است، درحالی‌که مکزیک پوشش تامین اجتماعی را برای کارگران پلتفرم‌ها معرفی کرده است.

یا مثلاً در هلند، اوبر به دلیل عدم شفافیت در اخراج خودکار رانندگان نزدیک به ۶۰۰۰۰۰ یورو جریمه شد، که نشان می‌دهد چه اتفاقی می‌تواند بیفتد وقتی که حاکمیت الگوریتمی نادیده گرفته شود.

کارشناسان بر این باورند که ارتقاء فناوری هزینه‌های خاص خود را به همراه دارد. ابزارهای انطباق، مانند نظارت بر وضعیت کارگران و حسابرسی‌های الگوریتمی، نیاز به سرمایه‌گذاری مداوم دارند که می‌تواند پلتفرم‌های کوچک‌تر